

Đề xuất về một vùng nhận dạng phòng không trên biển Đông cho Việt Nam và các nước ASEAN

Bành Quốc Tuấn

Tóm tắt—Với việc đơn phương thiết lập Vùng nhận dạng phòng không (ADIZ - (Air Defense Identification Zone) trên biển Hoa Đông cùng với hàng loạt các hành động đơn phương nhằm khẳng định chủ quyền bất hợp pháp tại biển Đông. Điều đó cho thấy Trung Quốc đang xúc tiến các điều kiện cần thiết để thiết lập ADIZ trên biển Đông. Là quốc gia có lợi ích gắn với biển Đông trong khu vực, Việt Nam cần chủ động trước mọi tình huống có thể xảy ra trong tương lai. Vì vậy, trong giai đoạn sắp tới, Việt Nam cần chủ động nghiên cứu, chuẩn bị các điều kiện thiết lập ADIZ trên biển Đông để bảo vệ chủ quyền biển đảo của quốc gia trước khi Trung Quốc áp đặt ý chí đơn phương của mình.

Từ khóa—*Nhận dạng phòng không, biển Đông, chủ quyền, biển đảo...*

1 GIỚI THIỆU CHUNG

NGÀY 29/7/2015, một máy bay chở khách của Hãng không quốc gia Lào đang trên đường từ Busan (Hàn Quốc) tới Vientiane (Lào) đã phải quay về nơi xuất phát sau khi không được Trung Quốc cho phép qua vùng nhận dạng phòng không (ADIZ - Air Defense Identification Zone) do nước này đơn phương thiết lập trên biển Hoa Đông¹. Như vậy, đây là lần đầu tiên Trung Quốc hiện thực hóa những yêu sách pháp lý đối với ADIZ Hoa Đông mà Trung Quốc đã đơn phương tuyên bố thiết lập từ 23/11/2013². Vậy kịch bản nào có thể xảy ra cho biển Đông và Việt Nam phải làm gì?

Bài nhận ngày 7 tháng 9 năm 2016, hoàn chỉnh sửa chữa ngày 25 tháng 10 năm 2016.

Tác giả Bành Quốc Tuấn công tác tại trường Đại học Kinh tế - Luật – ĐHQG HCM (e-mail: author@nrim.go.jp).

¹ <http://vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi/trung-quoc-lan-dau-buoc-may-bay-dan-dung-quay-dau-o-adiz-hoa-dong-3255420.html>

² <http://vnexpress.net/trung-quoc-lap-vung-nhan-dang-phong-khong/topic-17579.html>

2 CƠ SỞ PHÁP LÝ VÀ MỤC ĐÍCH CỦA VÙNG NHẬN DẠNG PHÒNG KHÔNG DO TRUNG QUỐC THIẾT LẬP TRÊN BIỂN HOA ĐÔNG

Theo Phụ ước 15 của Công ước về Hàng không dân dụng quốc tế (Convention on International Civil Aviation – Gọi tắt là Công ước Chicago ngày 07/12/1944), Vùng nhận dạng phòng không là vùng không phận đặc biệt được chỉ định với kích thước xác định trong đó máy bay phải tuân theo các phương thức báo cáo và/hoặc nhận dạng đặc biệt ngoài các phương thức liên quan đến việc cung cấp dịch vụ không lưu (ATS). ADIZ là vùng không phận đặc biệt có kích thước xác định trong đó máy bay phải tuân theo các phương thức báo cáo và nhận dạng đặc biệt của nước chủ quản. ADIZ có vai trò như vành đai phòng thủ được thành lập bên ngoài không phận của một nước để ngăn chặn máy bay khả nghi xâm nhập. Cả Trung Quốc và Nhật Bản cũng như nhiều nước châu Á có liên quan đến khu vực biển Hoa Đông và biển Đông như Việt Nam, Philipines, ... đều đã là thành viên của Công ước Chicago 1944. Vì vậy, các quốc gia có nghĩa vụ phải tuân thủ các nghĩa vụ của Công ước cũng như có quyền thực hiện các hành động theo quy định của Công ước. Tóm lại, Trung Quốc phải tuân thủ các quy định của pháp luật quốc tế mà cụ thể là Công ước Chicago 1944 và Phụ ước 15 của Công ước nếu muốn thiết lập vùng nhận dạng phòng không trên bất kỳ vùng lãnh thổ hay vùng biển nào.

Ngay sau khi Trung Quốc tuyên bố lập ADIZ trên biển Hoa Đông và công bố các quy định áp dụng tại khu vực này các nước có liên quan đã có những phản ứng kịch liệt. Nhật Bản, dĩ nhiên, là quốc gia phản ứng đầu tiên và gay gắt nhất hành động của Trung Quốc. Ngay trong ngày 23/11/2013 Bộ Ngoại giao Nhật Bản đã lên tiếng

cực lực phản đối việc Trung Quốc thành lập vùng nhận dạng phòng không ở biển Hoa Đông, Ông Junichi Ihara, người đứng đầu Ban phụ trách các vấn đề đại dương và châu Á của Bộ Ngoại giao Nhật đã nhấn mạnh: Nhật có thể “không bao giờ chấp nhận vùng nhận dạng phòng không do Trung Quốc thiết lập” vì nó bao gồm Senkaku/Điếu Ngư. Ông Fumio Kishida, Ngoại trưởng Nhật Bản, cho biết nước này không chấp nhận việc làm của Trung Quốc và coi đây là “hành động đơn phương gây nguy hiểm bởi những sự việc không thể lường trước có thể diễn ra”. Ông cũng cho hay, Tokyo đang suy nghĩ về việc đưa ra những biện pháp phản đối ở mức độ cao hơn. Lãnh đạo đảng Tự do dân chủ (LDP), đảng cầm quyền ở Nhật, ông Masahiko Komura, phó chủ tịch LDP, cũng kêu gọi Trung Quốc tránh gây ra “tình huống nguy hiểm” và “nguy cơ tiềm tàng trên không”³.

Mỹ cũng đã có phản ứng sau hành động của Trung Quốc. Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Chuck Hagel nhấn mạnh, quần đảo Senkaku/Điếu Ngư nằm trong phạm vi hiệp ước an ninh Mỹ - Nhật. Điều này đồng nghĩa với việc Washington có trách nhiệm bảo vệ đồng minh nếu khu vực này bị tấn công. “Tuyên bố từ chính phủ Trung Quốc là sự kích động không cần thiết”, Phó phát ngôn viên Nhà Trắng, Josh Earnest, phát biểu với các phóng viên: “Có những tranh chấp khu vực trên thế giới và nên được giải quyết bằng phương pháp ngoại giao”. “Khi chúng tôi bay vào khu vực này, chúng tôi sẽ không đăng ký kế hoạch bay, không khai báo hệ thống thu phát tín hiệu, tần số vô tuyến và nhãn hiệu của chúng tôi. Đó là 4 điều mà Trung Quốc đã công khai yêu cầu”. Phát ngôn viên Lầu Năm Góc, Steve Warren, nói: “Chúng tôi sẽ không thay đổi cách thức hoạt động theo chính sách mới của họ”. Ngày 25/11/2013, Mỹ đã chính thức tuyên bố không công nhận vùng nhận dạng phòng không tại biển Hoa Đông của Trung Quốc⁴.

Ủy ban An ninh Đài Loan (NSC) đã tổ chức một phiên họp khẩn cấp ngay sau khi Trung Quốc tuyên bố thành lập ADIZ vào ngày 23/11. Theo trang tin *Want China Times* (Đài Loan) ngày 24/11/2013 NSC đã họp bàn các biện pháp đối phó với tuyên bố thành lập ADIZ của Trung Quốc, do cả Đài Loan và Nhật Bản cũng tuyên bố chủ quyền tại quần đảo tranh chấp Senkaku/Điếu Ngư. Đài Loan cho rằng ADIZ chồng lấn vùng

nhận dạng phòng không của Đài Loan và quân đội sẽ có biện pháp để đảm bảo an toàn cho không phận Đài Loan. NSC cho biết sẽ liên hệ chặt chẽ với các quốc gia khác có liên quan để thảo luận các biện pháp đảm bảo ổn định và hòa bình khu vực, đồng thời nhắc lại rằng lập trường “chủ quyền” của Đài Loan đối với quần đảo Senkaku/Điếu Ngư Đài không bị thay đổi bởi tuyên bố thành lập ADIZ của Trung Quốc.

Ngày 24/11/2013, Bộ Quốc phòng Hàn Quốc tuyên bố Vùng nhận dạng phòng không (ADIZ) mà Trung Quốc thiết lập hôm 23/11/2013 đã chồng lấn một phần với ADIZ của Seoul. Hàn Quốc cũng bày tỏ lấy làm tiếc trước động thái trên của Trung Quốc, nhấn mạnh rằng chính quyền Seoul có kế hoạch đàm phán với Bắc Kinh về vấn đề này. Theo hãng tin Yonhap (Hàn Quốc), không phận chồng lấn thuộc ADIZ mà Trung Quốc và Hàn Quốc thiết lập bao trùm một khu vực có diện tích 20 km x 115 km ở phía Tây đảo Jeju của Hàn Quốc.

Tóm lại, các quốc gia có liên quan đều tuyên bố không công nhận hoặc phản đối hành động thiết lập ADIZ của Trung Quốc và một điểm chung là các nước này đều có tranh chấp chủ quyền lãnh thổ với Trung Quốc hoặc có lợi ích liên quan đến khu vực mà Trung Quốc thiết lập ADIZ. Rõ ràng với việc thiết lập ADIZ trên vùng biển Hoa Đông Trung Quốc đã chính thức châm ngòi cho một cuộc chiến mới đã âm ỉ trong nhiều năm qua liên quan đến tranh chấp chủ quyền biển đảo trên biển Hoa Đông.

Vậy Trung Quốc lập ADIZ trên khu vực biển Hoa Đông để làm gì? Chúng ta đều biết giữa Nhật Bản và Trung Quốc có tranh chấp về chủ quyền đối với quần đảo Senkaku mà Trung Quốc gọi là Điếu Ngư. Đây là tranh chấp tay đôi giữa Trung Quốc và Nhật Bản và trong cuộc tranh chấp này ưu thế đang nghiêng về Nhật Bản vì quần đảo này đang nằm dưới sự kiểm soát thực tế của Nhật Bản và một thực tế mà Trung Quốc cũng phải cay đắng nhìn nhận là lực lượng hải quân của Trung Quốc chưa đủ sức để “kiểm chuyện” với hải quân Nhật Bản. Vì vậy, những năm vừa qua Trung Quốc chủ yếu sử dụng các kênh thông tin truyền thông để phục vụ cho cuộc tranh chấp. Thịnh thoảng Trung Quốc cũng cho máy bay đi vào vùng trời của quần đảo Senkaku nhưng rất nhanh chóng bị lực lượng không quân hùng mạnh của Nhật Bản khống chế. Từ vùng lãnh thổ thuộc khu vực quần đảo Senkaku các lực lượng hải, không quân của Nhật Bản gần như kiểm soát hoàn toàn khu vực biển Hoa Đông, điều mà Trung Quốc không thể nào

³ <http://www.baomoi.com/the-gioi-tiep-tuc-phan-doi-trung-quoc-thiet-lap-vung-adiz-tren-bien-hoa-dong/c/12538552.epi>.

⁴ <http://www.vietnamplus.vn/lau-nam-goc-quan-doi-my-se-tiep-tuc-hoat-dong-trong-adiz/232748.vnp>

chấp nhận được. Cũng cần phải nói thêm là trên cơ sở tuyên bố chủ quyền và sự kiểm soát thực tế đối với quần đảo Senkaku cũng như căn cứ vào Công ước Chicago 1944, Nhật đã thiết lập ADIZ của nước này từ cuối những năm 1960 và mở rộng vùng ADIZ kể từ đầu những năm 1970 lên toàn bộ khu vực biển Hoa Đông. Đi kèm với đó là các động thái giới hạn quyền bay trong khu vực của Trung Quốc mà Trung Quốc thường xuyên kịch liệt phản đối như: Nhật thường cử các máy bay quân sự theo dõi và giám sát việc phi cơ quân sự Trung Quốc tiến hành các bài tập bình thường hay tuần tra trên biển Hoa Đông. Nhật có động thái này vì cho rằng máy bay Trung Quốc đi vào ADIZ của mình. Bắc Kinh cho rằng hành động này sẽ làm ảnh hưởng tự do hàng không, khiến các tai nạn và những sự cố ngoài ý muốn dễ xảy ra hơn.

Từ việc phân tích các tình tiết trên có thể dễ dàng nhận thấy bằng việc thiết lập ADIZ, Trung Quốc đang quyết tâm mở một mặt trận mới để tranh chấp đến cùng chủ quyền đối với quần đảo Senkaku. Bằng việc tuyên bố thiết lập ADIZ trên biển Hoa Đông, có thể nói Trung Quốc “đã chính thức đưa tranh chấp quần đảo Senkaku/Điếu Ngư từ vùng biển lên vùng trời”⁵. Hãng tin nhà nước lớn thứ nhì Trung Quốc China News Service dẫn lời ông Li Fung, một chuyên gia quốc phòng Hồng Kông, ngày 24/11/2013 cho rằng động thái này được xem là một bước của Trung Quốc nhằm khẳng định chủ quyền của Bắc Kinh tại quần đảo tranh chấp Senkaku. Ông Li cho biết việc Trung Quốc thành lập ADIZ giúp Bắc Kinh có “cơ sở pháp lý” để quân đội nước này ứng phó với những trường hợp máy bay quân sự nước ngoài bay vào khu vực ADIZ, cụ thể là quần đảo tranh chấp Senkaku. Cùng với nó là việc kiểm soát không lưu của khoảng không bên trong ADIZ do Trung Quốc vạch ra. Thật vậy, một quan chức thuộc hãng hàng không Japan Airlines cho hay, hãng này đã nhận được một thông báo và sẽ bắt đầu đệ trình kế hoạch bay cho các nhà chức trách Trung Quốc. Tương tự, hãng hàng không All Nippon Airways cũng giống như đối thủ của mình, xem các chuyến bay trong khu vực châu Á là cốt lõi kinh doanh và sẽ thực thi yêu cầu của Trung Quốc⁶.

3 CHIẾN LƯỢC BẢO VỆ LỢI ÍCH CỦA VIỆT NAM TRÊN BIỂN ĐÔNG TRONG BỐI CẢNH TRUNG QUỐC SẼ THIẾT LẬP ADIZ TRÊN BIỂN ĐÔNG TRONG TƯƠNG LAI

Trung Quốc có tranh chấp chủ quyền biển đảo với nhiều nước xung quanh khu vực biển Đông và theo cái cách mà Trung Quốc thiết lập và thực thi chính sách của mình trong khu vực ADIZ trên vùng biển Hoa Đông nhiều nhà nghiên cứu đã dự đoán một kịch bản tương tự sẽ được thực hiện trên khu vực biển Đông trong tương lai không xa bởi theo cách lập luận của Trung Quốc, nếu nước này xem một hòn đảo là “lãnh thổ cổ hữu” của họ, thì phạm vi 200 hải lý xung quanh hòn đảo sẽ được xem là thuộc ADIZ. Điều này có nghĩa là nếu Trung Quốc cố tình bất chấp pháp luật và thực tế xem quần đảo Hoàng Sa và quần đảo Trường Sa là lãnh thổ của Trung Quốc thì cũng có thể họ sẽ thiết lập ADIZ đối với vùng khoảng không của 02 quần đảo này trong tương lai và khi đó họ sẽ tạo ra được cái gọi là “cơ sở pháp lý” để giành quyền kiểm soát vùng trời bên trên. Nếu kịch bản này thật sự xảy ra thì một mặt Trung Quốc đã không chế lưu thông hàng hải trên biển bằng việc thành lập thành phố Tam Sa bao trùm các quần đảo khu vực biển Đông, đưa lực lượng chức năng kiểm soát lưu thông hàng hải trong khu vực, ... thì nay Trung Quốc sẽ chính thức kiểm soát cả không phận và không lưu trên bầu trời của biển Đông. Nói cách khác, nếu Trung Quốc thiết lập ADIZ trên biển Đông thì Trung Quốc sẽ chính thức đưa tranh chấp chủ quyền biển đảo trên biển Đông từ vùng biển lên vùng trời. Đây rõ ràng là điều rất nguy hiểm cho Việt Nam và các nước có liên quan đến Trung Quốc trong cục diện tranh chấp chủ quyền biển đảo tại biển Đông.

Vậy Trung Quốc có cơ sở gì để thiết lập ADIZ trên biển Đông không? Theo các quy định của pháp luật hàng không quốc tế, bên trong ranh giới của ADIZ là vùng thuộc phạm vi chi phối của quốc gia đã tuyên bố thiết lập ADIZ. Nói cách khác, lãnh thổ trên không trong vùng xác định của ADIZ thuộc phạm vi kiểm soát của các lực lượng chức năng của quốc gia đó. Như vậy, Trung Quốc chỉ có thể thành lập ADIZ một cách hợp pháp trên biển Đông khi các vùng lãnh thổ của khu vực này thuộc về chủ quyền hợp pháp của Trung Quốc và điều này chắc chắn không bao giờ xảy ra là sự thật bởi lẽ các chứng cứ lịch sử cũng như pháp lý đều xác định chủ quyền không tranh cãi của Việt Nam đối với quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa cũng như các vùng biển thuộc chủ quyền và quyền chủ quyền của Việt Nam được tuyên bố

⁵ Nhận định của Tạp chí *The Diplomat* (Mỹ) ngày 23/11/2013. Nguồn: VnExpress.vn

⁶ <http://vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi/hang-khong-nhat-se-thong-bao-lich-bay-cho-trung-quoc-2915839.html>

phù hợp với pháp luật quốc tế. Nói gọn lại, bất luận trong trường hợp nào, việc Trung Quốc thiết lập ADIZ trên biển Đông là điều không thể chấp nhận được, sẽ gặp sự phản đối từ phía Việt Nam và các nước trên thế giới.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy Trung Quốc đang ráo riết tiến hành hàng loạt biện pháp nhằm dọn đường cho việc thiết lập ADIZ trên biển Đông. Từ các hành động như thành lập thành phố Tam Sa, đưa lực lượng chấp pháp tuần tra trên biển Đông, ban hành các đạo luật quản lý nhà nước, quy định thời gian đánh bắt, khai thác thủy hải sản, tập trận,... cho đến cải tạo, mở rộng hàng loạt các bãi ngầm thời gian gần đây. Khi các hành động này đã hoàn tất trên thực tế việc thiết lập ADIZ rõ ràng là khả năng sẽ xảy ra. Thậm chí, nhiều chuyên gia đã cho rằng Trung Quốc đã có những hành động trên thực tế cho thấy họ đã thiết lập ADIZ trên biển Đông nhưng không tuyên bố. Cụ thể là việc Trung Quốc ngăn cản, đe dọa các phương tiện bay vào vùng khoảng không bên trên các khu vực mà Trung Quốc đang tiến hành cải tạo, xây dựng phi pháp.

Là quốc gia có lợi ích gắn với biển Đông lớn nhất trong khu vực, để chủ động trước mọi tình huống có thể xảy ra trong tương lai Việt Nam cần nhanh chóng tiến hành các cuộc thảo luận với các nước có liên quan trong khu vực để tìm tiếng nói chung. Đặc biệt, cần xúc tiến các bước chuẩn bị để tiến tới thiết lập một ADIZ trên biển Đông trước khi Trung Quốc công khai ý định của mình trên thực tế. Một số vấn đề quan trọng mà Việt Nam cần quan tâm trong giai đoạn hiện nay là:

Thứ nhất, sử dụng tổng hợp nhiều giải pháp để đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam: Đấu tranh ngoại giao; Sử dụng các lực lượng có chức năng quản lý hành chính trên biển; Sử dụng cơ chế trung gian của các tổ chức quốc tế; Sử dụng giải pháp pháp lý. Việc lựa chọn một giải pháp cụ thể phải căn cứ trên cơ sở tương quan lực lượng giữa Việt Nam và các nước có liên quan cũng như mục đích mà Việt Nam muốn đạt được. Xem xét toàn diện vấn đề hiện nay cũng như mức độ lợi ích mà các quốc gia xung quanh biển Đông quan tâm trong tương quan lực lượng với Trung Quốc có thể thấy rằng giải pháp pháp lý là giải pháp cụ thể nhất và hiệu quả nhất trong việc bảo vệ chủ quyền của Việt Nam tại biển Đông nói chung, đấu tranh chống lại việc Trung Quốc thiết lập ADIZ tại biển Đông nói riêng. Thế giới hiện đại, dù rằng ưu thế vẫn thuộc về nước lớn, nước mạnh, vẫn đang và sẽ phải tuân theo một trật tự pháp lý đã được nhân loại thừa nhận. Vì vậy,

Trung Quốc, trong chừng mực nào đó, vẫn sẽ phải tuân thủ những trật tự pháp lý quốc tế được xác lập. Nếu chúng ta sử dụng hiệu quả giải pháp pháp lý sẽ có nhiều cơ hội khôi khôi phục lại lợi ích đã bị xâm hại và ngăn chặn những sự việc tương tự có thể xảy ra trong tương lai. Giải pháp pháp lý cũng là một trong những hướng chính trong cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển đảo của đất nước trong tương lai với Trung Quốc. Nếu thất bại trong cuộc chiến pháp lý Việt Nam sẽ khó có cơ hội chiến thắng trong các cuộc chiến ở các phương diện khác trong bối cảnh tương quan lực lượng giữa Việt Nam và Trung Quốc như hiện nay.

Thứ hai, Việt Nam cần thông qua cơ chế giải quyết tranh chấp của ASEAN để thảo luận về việc thiết lập một ADIZ chung trên biển Đông để đảm bảo lợi ích của các bên liên quan, đặc biệt là đối với tự do không lưu. Giải pháp này có thể nói là tối ưu trong giai đoạn hiện tại khi Việt Nam không nên và cũng không thể đơn phương giải quyết vấn đề theo ý chí đơn phương của mình. Căn cứ trên Hiến chương ASEAN, các cam kết quốc tế của các nước trong khối cũng như các công ước quốc tế về hàng không dân dụng để thiết lập một cơ chế pháp lý cho ADIZ sao cho lợi ích của các bên trong lưu thông hàng không được đảm bảo nhưng vẫn khẳng định và bảo vệ được chủ quyền của Việt Nam. Đặc biệt, cần chú ý lợi ích của các nước lớn trong vấn đề lưu thông hàng không trên không phận biển Đông như Nga, Hoa Kỳ, Ấn Độ, Australia, ... để đảm bảo rằng giải pháp do Việt Nam đưa ra sẽ nhận được sự ủng hộ của quốc tế. Và quan trọng nhất, Việt Nam và các nước ASEAN cần phải thực hiện điều này trước khi Trung Quốc áp đặt cách giải quyết theo ý chí đơn phương của Trung Quốc.

Bên cạnh đó, Việt Nam cần tận dụng cơ chế đồng thuận của ASEAN để đảm bảo rằng một kịch bản tương tự biển Hoa Đông không lặp lại trên biển Đông bởi chắc chắn rằng tất cả các nước xung quanh biển Đông, thậm chí những quốc gia không liên quan đến tranh chấp chủ quyền trên biển Đông, đều có lợi ích đối với biển Đông và lợi ích đó chắc chắn sẽ bị tác động khi một ADIZ được thiết lập bao trùm lên các quần đảo trên biển Đông.

Thứ ba, trong trường hợp không thể tìm được sự đồng thuận của các nước ASEAN và nếu thật sự cần thiết, Việt Nam cần chủ động thiết lập ADIZ trên các vùng lãnh thổ thuộc chủ quyền của Việt Nam trên biển Đông. Điều này sẽ góp phần đảm bảo lợi ích kinh tế của Việt Nam cũng như

tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền trong tương lai nếu kịch bản trên biển Hoa Đông được thực hiện trên biển Đông. Tuy nhiên, việc thiết lập ADIZ trên biển Đông là vấn đề phức tạp vì sẽ kéo theo phản ứng của những nước có yêu sách chủ quyền đối với biển Đông dù rằng đó là những yêu sách không có cơ sở pháp lý, xâm phạm chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam. Chính vì vậy, trong trường hợp buộc phải đơn phương thiết lập ADIZ trên biển Đông Việt Nam cần sử dụng cơ chế tham vấn ý kiến của các tổ chức quốc tế như Liên hiệp quốc, Hội đồng bảo an và đặc biệt là ý kiến của Tổ chức hàng không dân dụng thế giới (ICAO) để tranh thủ tối đa sự đồng thuận của quốc tế. Tuy nhiên,

dù có là giải pháp khó khăn nhất, nếu cần thiết, Việt Nam vẫn phải tiến hành để bảo vệ chủ quyền biển đảo của mình.

4 KẾT LUẬN

Với việc thiết lập ADIZ trên vùng biển Hoa Đông Trung Quốc đã chính thức châm ngòi cho một cuộc chiến liên quan đến tranh chấp chủ quyền biển đảo trên biển Hoa Đông. Vì vậy, việc xúc tiến các giải pháp nêu trên nhằm chuẩn bị để tiến tới thiết lập một ADIZ trên biển Đông trước khi Trung Quốc công khai ý định của mình trên thực tế là cần thiết và thiết thực.

Proposing an Air Defense Identification Zone on the South China Sea for Vietnam and ASEAN countries

Banh Quoc Tuan

Abstract—The unilateral establishment of the Air Defense Identification Zone (ADIZ) on the East China Sea along with a variety of unilateral moves to confirm its illegitimate sovereignty on the South China. Indicating that China is preparing necessary conditions to establish an ADIZ on the South China Sea. As a country with interests associated with the South China Sea in the region, Vietnam should be proactive in all possible future situations. As a

result, Vietnam should conduct research and prepare conditions to establish an ADIZ on the South China Sea so as to protect national sovereignty on the South China Sea prior to the unilateral imposition by China.

Keywords—The Air Defense Identification Zone, the South China Sea, sovereignty, sea and island...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bành Quốc Tuấn (2013), “Một số vấn đề pháp lý về vùng nhận dạng phòng không”, *Bản tin Đại học quốc gia TP. Hồ Chí Minh*, số 158, tr.50-52, tháng 12/2013.
- [2]. Công ước về Hàng không dân dụng quốc tế ngày 07/12/1944 (Convention on International Civil Aviation), 1944.
- [3]. Bành Quốc Tuấn (2015), “Sau vụ máy bay Lào, luồng kích bắn trên biển Đông”, *Viet Nam. Net*, truy cập tại: <http://vietnamnet.vn/vn/tuanvietnam/254241/sau-vu-may-bay-lao-luong-kich-ban-tren-bien-dong.html>.
- [4]. Trọng Giáp (2013), “Hàng không Nhật sẽ không báo lịch nay cho Trung Quốc”, *Vnexpress*, truy cập tại: <http://vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi/hang-khong-nhat-se-thong-bao-lich-bay-cho-trung-quoc-2915839.html>
- [5]. “Trung Quốc lần đầu buộc máy bay dân dụng quay đầu ở Adiz”, *VnExpress*, 2013, truy cập tại: <http://vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi/trung-quoc-lan-dau-buoc-may-bay-dan-dung-quay-dau-o-adiz-hoa-dong-3255420.html>
- [6]. “Trung Quốc lập vùng nhận dạng phòng không”, *Vn Express*, 2013, truy cập tại: <http://vnexpress.net/trung-quoc-lap-vung-nhan-dang-phong-khong/topic-17579.html>
- [7]. Nguyễn Trường Giang, “Những phát triển của luật pháp quốc tế trong thế kỷ XXI” (Sách tham khảo), *Nxb Chính trị quốc gia*, Hà Nội, 2008.